

44ste VERGADERING — 17 MAART 1951

Ingekomen stukken

44STE VERGADERING

VERGADERING VAN ZATERDAG 17 MAART 1951

(Bijeenroepingsuur 12 middag)

Ingekomen stukken. — Verslagen uitgebracht door Commissiën van Rapporteurs. — Verlenging van termijnen voor het uitbrengen van verslagen. — Mededeling van de benoeming van rapporteurs voor wetsontwerpen. — Mededeling van een besluit van de Centrale Afdeling. — Benoeming van de leden en hun plaatsvervangers van Commissiën van Voorbereiding voor wetsontwerpen. — Afleggen van een Regeringsverklaring door de heer Minister-President. — Regeling van werkzaamheden. — Bepaling van spreektijden.

Voorzitter: de heer Kortenhorst

Tegenwoordig, met de Voorzitter, 72 leden, te weten:

de heren Ruymers, Romme, De Ruiter, Engelbertink, Ten Hagen, Nederhorst, Algera, Droesen, Tilanus, Vonk, Mol, Schouten, Van Thiel, jonkvrouw Wttewaall van Stoetwegen, de heren Van Dis, Meijerink, Zandt, De Kort, Roolvink, Vondeling, Van der Weijden, Vorrink, Kikkert, Van Lienden, Koersen, Scheps, Donker, mejuffrouw Nolte, de heren Burger, Schmal, Roosjen, Andriessen, Stokman, Janssen, Bachg, Van der Ploeg, Vermeer, Van de Wetering, Beernink, Serrarens, Stapelkamp, Stufkens, Verkerk, Hoogcarspel, Van den Born, Terpstra, Lucas, De Haas, Dassen, Van Koeverden, Posthumus, Schilthuis, De Graaf, Willems, Verhoeven, Hooij, Welter, Gerbrandy, C. van den Heuvel, Van der Zanden, N. van den Heuvel, Van Vliet, Cornelissen, Van Sleen, mejuffrouw Tendeloo, de heren Groen, Hofstra, De Kadt, Van der Brug, Fens, Suurhoff,

en de heer Drees, Minister-President, Minister van Algemene Zaken, de heer Teulings, vice-Minister-President, Minister zonder Portefeuille, de heer Stikker, Minister van Buitenlandse Zaken, de heer Mulderij, Minister van Justitie, de heer Van Maarseveen, Minister van Binnenlandse Zaken, de heer Ruitten, Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, de heer Liefstuck, Minister van Financiën, de heer Staf, Minister van Oorlog en van Marine, de heer In 't Veld, Minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting, de heer Wemmers, Minister van Verkeer en Waterstaat, de heer Van den Brink, Minister van Economische Zaken, de heer Joekes, Minister van Sociale Zaken, de heer Albregts, Minister zonder Portefeuille, de heer Blom, Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, de heer Cats, Staatssecretaris van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, de heer Moorman, Staatssecretaris van Oorlog en van Marine, de heer Van Rhijn, Staatssecretaris van Sociale Zaken, de heer Muntendam, Staatssecretaris van Sociale Zaken, en de heer Götzen, Staatssecretaris voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen.

De Voorzitter: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen:

1°. de volgende berichten van leden, die verhinderd zijn de vergadering bij te wonen:

van de heer Van der Goes van Naters, wegens verblijf buitenslands, ook volgende vergaderingen tot de tweede week van April a.s.; van mevrouw Fortanier—De Wit.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen:

2°. een schrijven van mr. M. Krijger, houdende dankbetuiging voor de deelneming der Kamer, betoond bij het overlijden van zijn vader, de heer J. M. Krijger, oud-lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen;

Handelingen der Staten-Generaal — Zitting 1950—1951 — II

(Voorzitter)

3°. een schrijven van mevrouw de weduwe E. J. Ebels—Nannenga, houdende dankbetuiging voor de deelneming der Kamer, betoond bij het overlijden van haar echtgenoot, de heer F. E. H. Ebels, oud-lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen:

4°. Vijf en dertig Koninklijke Boodschappen, ten geleide van de volgende wetsontwerpen:

Inwerkingtreding van enige artikelen van de wet genees- en tandheelkundige voorziening burgerbevolking;

Wijziging van het vierde hoofdstuk der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1950;

Goedkeuring van het op 7 November 1950 door de Regeringen van Nederland, België en Luxemburg vastgestelde protocol bij de op 5 September 1944 door de drie landen gesloten douane-overeenkomst, van het Koninklijk besluit van 15 September 1950, *Staatsblad* no. K 406, houdende voorlopige inwerkingstelling van enige wijzigingen en aanvullingen van het tarief van invoerrechten, alsmede van het Koninklijk besluit van 15 September 1950, *Staatsblad* no. K 407, houdende opschorting van de heffing van enige invoerrechten;

Toekenning ten laste van het Rijk van een tijdelijke bijslag op bepaalde Indonesische pensioenen;

Naturalisatie van Bernardus Balemans en 16 anderen;

Wijziging van de wet buitengewoon pensioen 1940—1945 (*Staatsblad* 1947, no. H 313);

Goedkeuring van het op 13 Mei 1950 te Bern ondertekende verdrag ter aanvulling van het verdrag omtrent het goederenvervoer per spoorweg;

Goedkeuring van het op 19 September 1950 te Parijs ondertekende verdrag inzake oprichting ener Europese Betalings Unie;

Naturalisatie van Jakob Apotowski en 25 anderen;

Naturalisatie van Rudolph Bickelmayer en 21 anderen;

Naturalisatie van Cornelis van Driel Endt en 23 anderen;

Naturalisatie van Istvan Baranyai en 21 anderen;

Wijziging van de regelen met betrekking tot het geding in cassatie;

Regeling van de heffing van bedragen tot bestrijding van de kosten van het toezicht op hier te lande vertoevende vreemdelingen en van de grensbewaking;

Naturalisatie van Anna Auguste Brenner en 24 anderen;

Naturalisatie van János Samuel Boros en 23 anderen;

Naturalisatie van Giovanni Battista Luigi Bacchetta en 19 anderen;

Goedkeuring van de opzegging van de op 3 November 1881 te Bern gesloten internationale overeenkomst tot wering van de druifluis (phylloxera);

Wijziging van de Wet Overheidsaansprakelijkheid Bezettingshandelingen;

Wijziging van de begroting van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het dienstjaar 1948;

Nieuwe bepalingen betreffende het kiesrecht en de verkiezingen van de leden van de Eerste- en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal benevens van de leden van de Provinciale Staten en van de raden der gemeenten (kieswet);

Wijziging van de wet van 15 December 1917 (*Staatsblad* No. 700), tot regeling van het hoger landbouwonderwijs, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 December 1933 (*Staatsblad* No. 736);

Wijziging van de begroting van inkomsten en uitgaven van het Zuiderzeefonds voor het dienstjaar 1950;

Opheffing van de oude scheepsboekhouding;

Openstelling van rechterlijke betrekkingen, advocatuur en notariaat voor bepaalde groepen van Indische juristen, notarissen en candidaatsnotarissen;

Naturalisatie van Gerarda Martha Alexander en 20 anderen;

Naturalisatie van Augustinus van den Boom en 10 anderen;

Naturalisatie van Hans Hermann Beyer en 20 anderen;

Naturalisatie van Raphael Ralf Daniel en 21 anderen;

Naturalisatie van Naftali Hersch Amsel en 23 anderen;

Naturalisatie van Franciscus Joannes Mathildis Barenbrug en 14 anderen;

Naturalisatie van Alwina Behrendina Deepen en 23 anderen;

(Voorzitter)

Naturalisatie van Hermann August en 22 anderen;

Naturalisatie van Cornelius Benedictus Aerts en 19 anderen;

Wijziging van het twaalfde hoofdstuk der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1950.

Deze wetsontwerpen zijn met de daarbij behorende stukken reeds gedrukt en rondgedeeld;

5° afschrift van het Koninklijk besluit dd. 9 December 1950, houdende aanwijzing van de leden van de Raad van Voogdij, welke de voogd over de minderjarige Koning ter zijde staat;

voorts afschrift van drie Koninklijke besluiten met betrekking tot het optreden van het nieuwe Kabinet, luidende:

„Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje Nassau, enz., enz., enz.

Gelet op het ter beschikking stellen van hun portefeuilles door de heren:

dr. W. Drees, Minister-President, Minister van Algemene Zaken;

mr. J. R. H. van Schaik, Minister zonder Portefeuille;

mr. D. U. Stikker, Minister van Buitenlandse Zaken;

mr. A. A. M. Struycken, Minister van Justitie;

mr. F. G. C. J. M. Teulings, Minister van Binnenlandse Zaken;

prof. dr. F. J. Th. Rutten, Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen;

prof. mr. P. Lief tinck, Minister van Financiën;

mr. H. L. s'Jacob, Minister van Oorlog en Minister van Marine;

mr. J. in 't Veld, Minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting;

mr. D. G. W. Spitzen, Minister van Verkeer en Waterstaat;

prof. dr. J. R. M. van den Brink, Minister van Economische Zaken;

S. L. Mansholt, Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening;

mr. A. M. Joekes, Minister van Sociale Zaken;

mr. J. H. van Maarseveen, Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen;

L. Götzen, Minister zonder Portefeuille;

en de ontslagaanvraag van de heren:

mr. N. S. Blom, Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken;

mr. J. M. L. Th. Cals, Staatssecretaris van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen;

mr. W. C. L. van der Grinten, Staatssecretaris van Economische Zaken;

mr. A. A. van Rhijn, Staatssecretaris van Sociale Zaken;

dr. P. Muntendam, Staatssecretaris van Sociale Zaken;

Hebben besloten en besluiten:

1. het aangeboden ontslag van de heren:

dr. W. Drees, Minister-President, Minister van Algemene Zaken;

mr. D. U. Stikker, Minister van Buitenlandse Zaken;

mr. F. G. C. J. M. Teulings, Minister van Binnenlandse Zaken;

prof. dr. F. J. Th. Rutten, Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen;

prof. mr. P. Lief tinck, Minister van Financiën;

mr. J. in 't Veld, Minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting;

prof. dr. J. R. M. van den Brink, Minister van Economische Zaken;

S. L. Mansholt, Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening;

mr. A. M. Joekes, Minister van Sociale Zaken;

mr. J. H. van Maarseveen, Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen;

mr. N. S. Blom, Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken;

mr. J. M. L. Th. Cals, Staatssecretaris van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen;

mr. A. A. van Rhijn, Staatssecretaris van Sociale Zaken (Arbeid);

dr. P. Muntendam, Staatssecretaris van Sociale Zaken (Volksgezondheid),

niet aan te nemen;

met ingang van 15 Maart 1951:

2. op de meest eervolle wijze ontslag te verlenen aan de heren:

mr. J. R. H. van Schaik, als Minister zonder Portefeuille;

mr. A. A. M. Struycken, als Minister van Justitie;

mr. H. L. s'Jacob, als Minister van Oorlog en Minister van Marine;

mr. D. G. W. Spitzen, als Minister van Verkeer en Waterstaat;

L. Götzen, als Minister zonder Portefeuille;

mr. W. C. L. van der Grinten, als Staatssecretaris van Economische Zaken,

met dankbetuiging voor de vele en gewichtige diensten, ook onder zeer moeilijke omstandigheden aan Ons en het Koninkrijk bewezen;

3. mr. F. G. C. J. M. Teulings op de meest eervolle wijze te ontheffen van het beheer van het Departement van Binnenlandse Zaken en hem aan te wijzen als Minister zonder Portefeuille;

4. mr. J. H. van Maarseveen op de meest eervolle wijze te ontheffen van het beheer van het Departement voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen en hem op te dragen het beheer van het Departement van Binnenlandse Zaken;

5. te benoemen:

tot Minister van Justitie: mr. H. Mulderije, advocaat en procureur, te Amsterdam;

tot Minister van Oorlog en Minister van Marine: ir. C. Staf, Directeur-Generaal van de Landbouw;

tot Minister van Verkeer en Waterstaat: H. H. Wemmers, Directeur van de Staatsmijnen;

tot Minister zonder Portefeuille: prof. dr. A. H. M. Albregts, Algemeen Secretaris der Algemene Katholieke Werkgeversvereniging;

6. tijdens de ontstentenis van een Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen het beheer van het Departement voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen op te dragen aan de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, dr. W. Drees.

Extract dezes zal worden gezonden aan de in dit Besluit genoemden en voorts afschrift aan de Departementen van Algemeen Bestuur, de Hoge Colleges van Staat en aan de Raad van Ministers.

Soestdijk, 14 Maart 1951.

w.g. Juliana.

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,

w.g. W. Drees."

„Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op voordracht van Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, dd. 15 Maart 1951, No. 27925.

Gelet op de ontslagaanvraag van Vice-Admiraal H. C. W. Moorman, Staatssecretaris van Oorlog en Staatssecretaris van Marine.

Hebben besloten en besluiten:

het aangeboden ontslag niet te aanvaarden.

Afschrift dezes zal worden gezonden aan de Departementen van Algemeen Bestuur, de Hoge Colleges van Staat, de Raad van Ministers en de Staatssecretaris van Oorlog en Marine.

's-Gravenhage, 15 Maart 1951.

(get.) Juliana.

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,

(get.) W. Drees.

De Minister van Oorlog,

(get.) C. Staf.

De Minister van Marine,

(get.) C. Staf."

Ingekomen stukken

(Voorzitter)

„Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op voordracht van Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, en Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen a.i. dd. 15 Maart 1951, no. 27823,

Gelet op artikel 79 van de Grondwet,

Hebben besloten en besluiten:

de heer L. Götzen, oud-Minister zonder Portefeuille, te benoemen tot Staatssecretaris voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen.

Afschrift dezes zal worden gezonden aan de Departementen van Algemeen Bestuur, de Hoge Colleges van Staat, de Raad van Ministers en de Staatssecretaris voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen.

Soestdijk, 15 Maart 1951.

(get.) Juliana.

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,
w.g. W. Drees.

De Minister voor Uniezaken
en Overzeese Rijksdelen a.i.,
w.g. W. Drees."

Deze stukken worden voor kennisgeving aangenomen;

6°. 21 missives van de Directeur van het Kabinet der Koningin, houdende kennisgeving, dat Hare Majesteit een aantal door de Staten-Generaal aangenomen ontwerpen van wet heeft goedgekeurd.

Deze missives, welke betrekking hebben op de ontwerpen van wet, aangenomen door de Eerste Kamer in haar vergaderingen van 6, 12, 19 en 28 December 1950 en 23 Januari 1951, worden voor kennisgeving aangenomen;

7°. 3 missives van de Eerste Kamer, houdende kennisgeving, dat zij zich heeft verenigd met haar door de Tweede Kamer toegezonden voorstellen van wet.

Deze missives, welke betrekking hebben op de ontwerpen van wet, aangenomen door de Eerste Kamer in haar vergadering van 23 Januari 1951, worden voor kennisgeving aangenomen;

8°. een missive van de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, dd. 24 Januari 1951, houdende mededeling, dat het Kabinet de portefeuilles ter beschikking van H.M. de Koningin heeft gesteld.

Deze missive, welke niet zal worden gedrukt, wordt voor kennisgeving aangenomen;

9°. de volgende missives van de Minister van Buitenlandse Zaken: vier, ten geleide van een aantal documenten, betreffende de Koreaanse kwestie in de Veiligheidsraad.

Deze missives zijn reeds gedrukt en rondgedeeld; de daarbij ingezonden stukken zijn nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden;

een, ten geleide van de Uitgave No. 24 van het Ministerie van Buitenlandse Zaken „Diplomatieke Conferentie voor de nieuwe Roode Kruis Verdragen, Genève, 21 April—12 Augustus 1949”.

Deze missive is reeds gedrukt en met een exemplaar van genoemde Uitgave aan de leden rondgedeeld;

een, ten geleide van het negende verslag van de Nederlandse Regering aangaande de werking van het Europese Herstel Programma, behandelende de periode Juli tot en met September 1950.

Deze missive is reeds gedrukt en met een exemplaar van het verslag aan de leden rondgedeeld;

een, ten geleide van de tekst van een Memorandum, houdende een schikking tussen de Nederlandse en Amerikaanse Regeringen met betrekking tot aanspraken van de Nederlandse Regering op ge-roofde effecten.

Deze missive is reeds gedrukt en rondgedeeld; de daarbij ingezonden stukken zijn nedergelegd ter griffie, ter vertrouwelijke kennisgeving door de leden;

een, ten geleide van een afschrift van het telegram van de heer P. H. Shinicky, president van de Nationale Vergadering van Korea, houdende deelneming bij gelegenheid van het sneuvelen van luitenant-kolonel M. P. A. den Ouden, commandant van het Nederlandse Detachement bij de strijdkrachten van de Verenigde Naties in Korea, alsmede van een afschrift van het antwoord-telegram van de Minister van Buitenlandse Zaken.

Deze stukken, welke niet zullen worden gedrukt, worden voor kennisgeving aangenomen;

een, ten geleide van een exemplaar van de conclusies der Benelux Ministersconferentie, betreffende de landbouwaangelegenheden, welke op 28 en 29 December 1950 te 's-Gravenhage is gehouden.

Deze missive is reeds gedrukt en met een exemplaar van genoemde conclusies aan de leden rondgedeeld;

een, houdende mededeling van het tijdstip, waarop de derde gewone zitting van de Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa zal worden geopend, en houdende verzoek een opgave te willen verstrekken van de namen van de personen, die in de Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa zitting zullen hebben als vertegenwoordiger, respectievelijk als plaatsvervanger.

Naar aanleiding van dit schrijven, hetwelk niet is gedrukt, stel ik aan de Kamer voor — evenals in vorige jaren is geschied —, mij te machtigen, de leden aan te wijzen, die, voor zover de Tweede Kamer betreft, lid, respectievelijk plaatsvervangend lid, van de Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa zullen zijn;

Daartoe wordt besloten.

De Voorzitter: Voorts zijn ingekomen:

10°. van de Minister van Buitenlandse Zaken de Tractatenbladen van het Koninkrijk der Nederlanden, Jaargang 1951, Nos. 2 tot en met 18, waarin zijn opgenomen:

de Overeenkomst tussen Nederland, België, de Verenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Luxemburg en Groot-Britannië en Noord-Ierland inzake de instelling van een Internationaal Orgaan voor het Ruhrgebied, Londen 28 April 1949;

de Betalingsovereenkomst tussen Nederland en Italië, met Protocol van ondertekening, Speciaal Protocol en Bijlagen, Rome, 31 Maart 1950;

het Memorandum houdende een overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Republiek der Verenigde Staten van Indonesië betreffende de beëindiging van de reorganisatie van het Koninklijk Nederlands-Indonesisch Leger, Djakarta, 14 Juli 1950;

de resultaten van de Tweede Conferentie van Ministers van de Nederlands-Indonesische Unie, gehouden van 20—29 November 1950 te 's-Gravenhage;

het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Noorwegen ter vermindering van dubbele belasting en ter voorkoming van het ontstaan van belastingen met betrekking tot belastingen van inkomsten en van vermogen, met notawisseling, 's-Gravenhage, 29 December 1950;

de Overeenkomst tussen de Nederlandse Regering en de Bezettingsautoriteiten van de Brits-Amerikaanse Zone in Duitsland in zake de restitutie van binnenschepen, met bijlagen, 20 Januari 1947;

de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland tot regeling van de met de restitutie van binnenschepen verband houdende vraagstukken, met bijbehorende nota's, Niederbreisig, 14 December 1950;

de Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Brazilië betreffende emigratie en kolonisatie, met Slotprotocol, Rio de Janeiro, 15 December 1950;

(Voorzitter)

de Migratie Overeenkomst tussen Nederland en Nieuw-Zeeland, met bijlagen, Wellington, 16 October 1950;

de Notawisseling tussen de Nederlandse en Ierse Regeringen betreffende de handel, met bijlagen, Dublin, 22 December 1950;

de Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Federale Volksrepubliek Joegoslavië in zake handel, met aanvullend Protocol en bijlagen, 's-Gravenhage, 9 April 1948;

het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België betreffende de toepassing der wederzijdse wetgeving op het punt der sociale verzekering, 's-Gravenhage, 29 Augustus 1947;

het Vijfde Protocol bij de Nederlands-Belgisch-Luxemburgse Douane-overeenkomst van 5 September 1944, 's-Gravenhage, 7 November 1950;

het Accoord tussen, enerzijds, de Ministers van Sociale Zaken en van Economische Zaken van Nederland en, anderzijds, de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg van België, in zake het pensioenstelsel voor mijnwerkers en met dezen gelijkgestelden, Brussel, 25 November 1950;

de Notawisseling houdende een aanvullende overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Internationale Vluchtelingen Organisatie op de Overeenkomst van 's-Gravenhage van 20 Juni 1950, 's-Gravenhage, 12 Februari 1951;

de Notawisseling houdende een overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Internationale Vluchtelingen Organisatie tot ondersteuning van vluchtelingen, 's-Gravenhage, 13 Februari 1951;

het Aanvullende Verdrag bij het internationale Verdrag van 23 November 1933 betreffende het goederenvervoer per spoorweg (C.I.M.), Bern, 13 Mei 1950.

Deze stukken zijn reeds rondgedeeld;

11°. de volgende missives van de Minister van Justitie:

een, waarbij, ingevolge de toezegging, gedaan in de Memorie van Antwoord op het wetsontwerp tot vaststelling van het IVde hoofdstuk der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1951, een schematisch overzicht van de werkzaamheden der Commissies Beheersconflicten gedurende de eerste twee jaren van haar bestaan aan de Kamer wordt toegezonden.

Deze missive, welke reeds is gedrukt en rondgedeeld, wordt voor kennisgeving aangenomen; het daarbij ingezonden stuk is nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden;

een, houdende het antwoord op een vraag van het lid der Kamer Jonkvrouwe Wittewaall van Stoetwegen, gesteld tijdens de behandeling van het wetsontwerp tot Vaststelling van het IVde hoofdstuk der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1951, betreffende een sterfgeval in een der strafgestichten van uit Indonesië gerepatrieerde militairen.

Deze missive, welke reeds is gedrukt en rondgedeeld, wordt voor kennisgeving aangenomen;

12°. de volgende missives van de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen:

een, ten geleide van het Verslag van de staat van het onderwijs betreffende het jaar 1948.

Deze missive, welke reeds is gedrukt en rondgedeeld, wordt gesteld in handen van de vaste Commissie voor het Onderwijs;

een, ten geleide van de resultaten van de werkzaamheden van de commissie ter bevordering van de eenheid in het onderwijs aan scholen voor schipperskinderen, t.w.:

1. „Richtlijnen voor het lager onderwijs aan schipperskinderen in Nederland“;

2. een uniforme boekenlijst voor het ligplaatsonderwijs;

3. een verdeling van de leerstof in taken, als bijlage opgenomen in het bij beschikking van 22 April 1950, van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, afdeling Lager Onderwijs, no. 6727, vastgestelde administratieboekjes, en

4. tests op deze taken.

Deze missive is reeds gedrukt en rondgedeeld; de daarbij behorende stukken zijn nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden;

13°. de volgende missives van de Minister van Financiën:

twee, ten geleide van de overzichten van de door het Rijk geheven middelen op ultimo December 1950 en ultimo Januari 1951, met bijbehorende toelichtingen.

Deze missives, welke niet zullen worden gedrukt, worden voor kennisgeving aangenomen; een exemplaar van beide overzichten is aan de leden toegezonden;

een, ten geleide van een staat van kredieten, ten laste van de Hoofdstukken der Rijksbegroting en van de begroting van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds voor het dienstjaar 1950, welke zijn verleend, met toepassing van het 2de lid van artikel 15 der Comptabiliteitswet 1927.

Deze missive, welke niet zal worden gedrukt, wordt gesteld in handen van de Commissie voor de Rijksuitgaven;

een, houdende de richtlijnen voor de financiële verantwoording van de aankoop van Regeringsgoederen gedurende de jaren 1942 tot en met 1947.

Deze missive is reeds gedrukt en rondgedeeld;

14°. een missive van de Minister van Verkeer en Waterstaat, waarin een nader antwoord wordt gegeven op de vraag van de heer Hoogcarspel, gesteld tijdens de behandeling van het wetsontwerp tot vaststelling van de begroting van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het dienstjaar 1951, betreffende een aan P.T.T.-ambtenaren te verlenen tegemoetkoming in de kosten van de vrijwillige ziekenfondsverzekering.

Deze missive, welke reeds is gedrukt en rondgedeeld, wordt voor kennisgeving aangenomen;

15°. een missive van de Minister van Economische Zaken en zeven andere Ministers, betreffende het wetsontwerp Goedkeuring van de op 24 Maart 1948 te Havanna ondertekende Slotakte van de Conferentie der Verenigde Naties over Handel en Werkgelegenheid met bijbehorend Handvast voor een Internationale Handelsorganisatie.

Deze missive is reeds gedrukt en rondgedeeld.

16°. een missive van de Minister van Economische Zaken, houdende intrekking van het wetsontwerp Goedkeuring van de op 24 Maart 1948 te Havanna ondertekende Slotakte van de Conferentie der Verenigde Naties over Handel en Werkgelegenheid met bijbehorend Handvest voor een Internationale Handelsorganisatie.

Deze missive wordt voor kennisgeving aangenomen;

17°. een missive van de Staatssecretaris van Economische Zaken, ten geleide van het verslag van de Commissie van Advies inzake Administratieve en Tuchtrechtspraak Bedrijfsorganisaties.

Deze missive, welke niet zal worden gedrukt, wordt voor kennisgeving aangenomen; een exemplaar van het verslag is aan de leden toegezonden;

18°. de volgende missives van de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening:

een, houdende intrekking van het wetsontwerp Nieuwe bepalingen met betrekking tot de paardenfokkerij (Paardenwet 1949.)

Deze missive, welke reeds is gedrukt en rondgedeeld, wordt voor kennisgeving aangenomen;

een, waarbij, ingevolge de toezegging, gedaan tijdens de mondelinge behandeling van het wetsontwerp Vaststelling van het XIde Hoofdstuk der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1951, nadere gegevens worden verstrekt met betrekking tot het hernieuwd overleg inzake de basis-melkprijs voor het jaar 1950—1951.

Deze missive, welke reeds is gedrukt en rondgedeeld, wordt voor kennisgeving aangenomen;

44ste VERGADERING — 17 MAART 1951

Ingekomen stukken

(Voorzitter)

19°. een missive van de Minister zonder Portefeuille, ten geleide van een exemplaar van no. 21 van het Gouvernementsblad van Nieuw-Guinea.

Deze missive, welke niet zal worden gedrukt, wordt voor kennisgeving aangenomen; het Gouvernementsblad zal worden geplaatst in de boekerij der Kamer;

20°. een missive van de Hoge Raad, ten geleide van een lijst van aanbeveling van zes kandidaten, ten einde daarop te kunnen achtslaan bij het maken der nominatie voor de vacature van een raadsheersplaats, ontstaan door het eervol ontslag, hetwelk is verleend aan den raadsheer mr. A. Rombach.

Deze stukken zijn reeds gedrukt en rondgedeeld;

21°. een missive van de voorzitter van het Parlement van Israël, ten geleide van de tekst van een resolutie, aangenomen door dat Parlement in haar vergadering van 10 Januari 1951, met betrekking tot de herbewapening van Duitsland.

Deze stukken zullen worden nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden;

22°. de volgende verzoekschriften:

twee, betreffende het wetsontwerp tot vaststelling van het zesde hoofdstuk der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1951, van:

de Nederlandse Federatie van Beroepsverenigingen van Kunstenaars en het Verbond van Wetenschappelijke onderzoekers, beide te Amsterdam;

de Algemene Nederlandse Onderwijzers Federatie, te Arnhem;

twee, betreffende het wetsontwerp Regeling voor het vervoer van goederen met binnenschepen, van:

de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Friesland, te Leeuwarden;

de Scheepvaart Vereniging Noord, te Amsterdam;

een, betreffende het wetsontwerp Regeling van de vorming van onderwijzers en onderwijzeressen voor het algemeen vormend lager onderwijs en van de bevoegdheden, verbonden aan de akten van bekwaamheid tot het geven van dat onderwijs, van de Algemene Nederlandse Onderwijzers Federatie, te Utrecht;

een, betreffende het wetsontwerp Wijziging van de Wet buitengewoon pensioen 1940—1945 (*Staatsblad* 1947, no. H 313), van het Verenigd Verzet 1940—1945, te Amsterdam;

een, betreffende het wetsontwerp Toekenning ten laste van het Rijk van een tijdelijke bijslag op bepaalde Indonesische pensioenen, van de Algemene Nederlandse Onderwijzers Federatie, te Utrecht;

een, betreffende het wetsontwerp Assurantiebedrijfsbedrijf, van de Amsterdamsche Vereeniging van Assurantiebezorgers, te Amsterdam;

een, betreffende het wetsontwerp Aanvulling van de wet van 28 Februari 1891, S. 69, tot vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijks Waterstaatswerken, van de Unie van Waterschapsbonden, te 's-Gravenhage;

een, betreffende het wetsontwerp Voorzieningen ten aanzien van de financiële verhouding tussen het Rijk en de gemeenten, van Burgemeester en wethouders van Alkmaar;

een, betreffende het wetsontwerp vervanging van het fiscale noodrecht, van de Vereniging van belastingconsulenten, te Utrecht;

een, van burgemeester en wethouders van Roosendaal en Nispen; betreffende de Schelde-Rijnverbinding;

een, van burgemeester en wethouders van Prinsenbeek, in verband met de tunnelbouw bij de wegwakruising Valdijk-snelverkeersweg no. 16;

een, van A. van Sleen, te Smilde, houdende verzoek maatregelen te nemen, waardoor de objectiviteit bij de keuring van Mobilisatieslachtoffers gewaarborgd wordt;

een, van Th. van Oers, te Heeswijk, houdende verzoek om schadevergoeding voor z.i. onrechtmatige detentie;

een, van G. J. de Graaf, te Utrecht, houdende verzoek om verhoging van zijn pensioen;

een, van L. D. van der Klaauw, te Rotterdam, houdende verzoek het daarheen te willen leiden, dat het zijns inziens bestaande verschil tussen de leden van het K.N.I.L. en de Koninklijke Landmacht en de marine wordt weggenomen;

een, van N. Kruizinga, te Blijham, houdende verzoek om verhoging van de aan hem en zijn gezin verleende financiële ondersteuning;

een, van de Nederlandse Bond van Ouden van Dagen, te Rotterdam, ten vervolge op een vorig adres, houdende verzoek om schade-loosstelling in verband met in de oorlogstijd ingeleverde radiotoestellen;

een, van K. Jorritsma, te Amersfoort, houdende verzoek om rechtsherstel en uitbetaling van een zijns inziens ten onrechte te weinig uitgekeerd wachtgeld;

een, van A. Bloeming, te Erica, en R. Telkamp, te Scheemda, houdende verzoek een onderzoek te willen doen instellen naar de gedragingen van een in het adres met name genoemd persoon;

een, van C. K. von Michaëlis, te Bandoeng, houdende verzoek om de bemiddeling der Kamer tot het verkrijgen van een visum om naar Nederland terug te keren;

een, van J. M. Kornuyt, te Rosmalen, in verband met de haars inziens te weinig uitbetaalde vergoeding wegens geleden oorlogschaden;

een, van het Comité voor meer Woonruimte, te Amsterdam, betreffende het uitoefenen van een strengere controle op pensionhouders en exploitanten van gemeubileerde kamers;

een, van L. Kuipers, te Stadskanaal, in verband met het geen gevolg geven aan een door hem ingediende aanklacht wegens meined.

Deze adressen zullen worden gesteld in handen van de daarvoor in aanmerking komende commissiën;

23°. de volgende moties:

een, van de Nederlandse Bond van Oud-Strijders en dragers van het Mobilisatiekruis, te Hengelo, aangenomen in haar algemene vergadering op 10 Maart 1951, betreffende de uitvoering van de pensioenregeling voor invalide militairen;

een, van de afdeling Rotterdam van de Algemene Militaire Pensioenbond, aangenomen in haar vergadering op 8 Maart 1951, betreffende het wetsontwerp tot verhoging van pensioenen met een bijzondere toeslag;

een, van het gemeentebestuur van Leiden, aangenomen in haar vergadering van 22 Januari 1951, betreffende het wetsontwerp Verlenging der Wet Noodvoorziening Gemeentefinanciën;

een, van het gemeentebestuur van Vollenhove, aangenomen in haar vergadering op 23 Januari 1951, betreffende het in stand houden van de mogelijkheid om los land te kunnen pachten in de Noord Oostelijke Polder;

een, van het gemeentebestuur van Heiloo, aangenomen in haar vergadering van 26 Januari 1951, betreffende het wetsontwerp houdende regeling van de financiële verhouding tussen Rijk en Gemeenten;

een, van de Nederlandse Onderwijzersvereniging, aangenomen tijdens haar congres op 28, 29 en 30 December 1950, betreffende de pensionnering van die onderwijzers, die gepensionneerd zijn vóór of binnen een jaar na het in werking treden van de bijzondere verhoging der onderwijzerssalariissen als gevolg van de gestelde conclusies in het rapport van de Commissie-Wesselings;

twee, betreffende de herbewapening van Duitsland, van:

de aanwezigen op een vergadering van de Vredesvrienden te Hoogezand-Sappemeer;

de leden van het A.N.J.V. en N.V.B. te Hollandsche Veld;

een, van de afdeling Hoogezand-Sappemeer van de Nederlandse Vrouwenbeweging, betreffende de vrijlating van P. van Staveren.

Deze stukken zullen worden nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden;

24°. een telegram van de Stichting Door De Eeuwen Trouw, te Eindhoven, houdende afschrift van het door die stichting aan de Minister van Oorlog gezonden telegram, betreffende het zelfbeschikingsrecht der Ambonnezen.

Dit stuk zal worden nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden;

(Voorzitter)

25°. de volgende geschriften:

een schrijven van het hoofdbestuur van de stichting „Het Nationaal Nieuw-Guinee Comité”, te 's-Gravenhage, ten geleide van een afschrift van een telegram van het Nieuw-Guinea Verbond aan genoemd comité gericht, betreffende de soevereiniteit over Nieuw-Guinea;

een schrijven van het Landbouw-Economisch Instituut, te 's-Gravenhage, ten geleide van een nota, getiteld: „Is de kostprijsberekening van de melk betrouwbaar?”;

een schrijven van het contactlichaam van de ex-K.N.I.L. Ambonezen, te Djakarta, betreffende de demobilisatie van genoemde militairen en hun repatriëring naar Ambon;

een schrijven van H. Dalebout, te Amsterdam, naar aanleiding van zijn aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal gezonden verzoekschrift;

afschrift van een schrijven van drs. C. J. Nadort, te Pontianak, gericht aan de Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen, houdende verzoek om spoedige beantwoording van zijn verzoekschrift van 30 September 1950.

Deze stukken zullen worden nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden;

26°. de volgende boek- en drukwerken:

van de Minister van Justitie, het rapport van de Commissie tot herziening van de pachtwetgeving inzake het procesrecht in pachtzaken;

van de Minister van Financiën, een overzicht van de sterkte van het Rijkspersoneel per ultimo November en December 1950;

van de Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen, de nummers 2 tot en met 5 van de vierde jaargang van het maandelijks Bulletin van de Caraïbische Commissie, alsmede het rapport over het jaar 1948 van genoemde Commissie;

van burgemeester en wethouders van Delft, het verslag van het archief dier gemeente over het jaar 1950;

van de Pensioenraad, het verslag van die Raad over het jaar 1949;

van de Stichting Economisch Technologisch Instituut voor Friesland de volgende rapporten:

De Economische betekenis van de Friese kanalen;

Vreemdelingenverkeer van Terschelling;

Keramische Industrie in Friesland;

Sociaal-Economisch rapport betreffende de gemeente Barradeel;

Welvaartsproblemen van de gemeente Ooststellingwerf.

van het Landbouw-Economisch Instituut, de volgende rapporten:

Onderzoek naar de kostprijs van varkensvlees en de rentabiliteit van het varkensmest voor het jaar 1950;

De doeleinden van de Zweedse landbouwpolitiek en de middelen om deze te verwezenlijken.

van de Topografische Dienst, het jaarverslag van die dienst over de jaren 1945—1950;

van het Bureau der Rijkscommissie voor Vaderlandse Geschiedenis het boekwerk: „Japikse, Resolutiën der Staten-Generaal, 1602—1603, bewerkt door H. H. P. Rijperman;

van de Algemene Nederlandsche Zuivelbond:

het verslag van die bond over het jaar 1949;

het gedenkboek van die bond „Van Vader op Zoon”.

van prof. ir. G. H. de Vries Broekman, het 8e naschrift bij zijn „Beschouwing over Staatsinrichting”;

van de bibliotheek van de Rijksuniversiteit van Leiden, het academisch proefschrift van C. P. Joubert „Die stifting in die Romeins-Hollandse reg en die Suid-Afrikaanse reg”;

van de bibliotheek van de Economische Hogeschool te Tilburg, het academisch proefschrift van M. E. H. Camps „De bijdrage van de Westeuropese landbouw in de strijd tegen het dollar-tekort”.

Deze boek- en drukwerken zullen worden geplaatst in de boekerij der Kamer.

De Voorzitter: De verslagen zijn gereed van de Commissiën van Rapporteurs voor de wetsontwerpen:

Bepalingen met betrekking tot de bereiding van en handel in tuberculine (2035);

Provinciale indeling Vlieland en Terschelling (2052), en

voor de raming van de kosten van het onderzoek der Enquête-Commissie Regeringsbeleid 1940—1945 in dienstjaar 1951 (2059).

Deze verslagen zijn reeds gedrukt en rondgedeeld.

De Voorzitter: Overeenkomstig de tot mij gerichte verzoeken tot verlenging van de termijn voor het uitbrengen van verslag, te weten:

a. door de vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht omtrent de wetsontwerpen:

Nadere voorzieningen betreffende de voorwaardelijke veroordeling en de voorwaardelijke invrijheidstelling (1546);

Uitbreiding van de mogelijkheid tot het houden van voorlopige getuigenverhoren in burgerlijke zaken (1585);

Vaststelling van een nieuwe Beginselenwet gevangeniswezen en daarmede verband houdende wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering (1189);

Voorzieningen betreffende de splitsing van de eigendom van een gebouw in appartementen (451);

Opheffing van de handelingsonbekwaamheid van de gehuwde vrouw (1430);

Wijziging van de eis in burgerlijke zaken (1971);

b. door de vaste Commissie voor de Sociale Verzekering omtrent de ontwerp-Pensioen- en Spaarfondsenwet (1730);

c. door de vaste Commissie voor Belastingen omtrent het wetsontwerp Bepalingen inzake vervanging van het fiscale noodrecht (1957);

d. door de vaste Commissie voor Verkeer en Waterstaat omtrent het wetsontwerp Regeling voor het vervoer van goederen met binnenschepen (1776);

e. door de vaste Commissie voor Verkeer en Waterstaat omtrent het wetsontwerp Aanvulling van de wet van 29 Februari 1891 (*Staatsblad* No. 69) tot vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijks Waterstaatswerken (2023);

f. door de bijzondere Commissie voor de Nota's inzake de Industrialisatie en de Werkgelegenheidspolitiek (1400, Hoofdstuk X, no. 18, 1900, Hoofdstuk X, no. 6 en 1727);

g. door de Begrotingscommissie voor het wetsontwerp Wijziging van het zesde hoofdstuk der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1949 (2014);

h. door de Commissie van Rapporteurs voor de wetsontwerpen:

Naturalisatie van Rymond Saul Ambar en 21 anderen (1917);

Naturalisatie van Christiaan Cremers en 21 anderen (2001);

Naturalisatie van Willi van den Berg en 21 anderen (2029);

Naturalisatie van Petrus Demilt en 22 anderen (2034);

Naturalisatie van Bernardus Bormans en 24 anderen (2041);

Naturalisatie van Maria Beczök en 20 anderen (2043);

Naturalisatie van Markus Blumenthal en 20 anderen (2044);

Naturalisatie van Peter Mathias Bongartz en 12 anderen (2055);

i. door de Commissie van Rapporteurs voor het wetsontwerp Hinderwet (1972);

j. door de Commissie van Rapporteurs voor het wetsontwerp Wijziging van de Wet tropen- en molestrisico militairen (*Staatsblad* 1947, no. H 383) (2019);

k. door de Commissie van Rapporteurs voor het wetsontwerp Wijziging van de Wet op de Materiele Oorlogsschaden (1725);

l. door de Commissie van Rapporteurs voor het wetsontwerp Bewindsregeling Nieuw-Guinea (1710);

m. door de Commissie van Rapporteurs voor het wetsontwerp Wijziging van artikel 114/ der kieswet (2036);

n. door de Commissie van Rapporteurs voor het Voorstel van de heer Van der Goes van Naters c.s. tot wijziging van het Reglement van Orde (1605);

Benoem. v. rapporteurs voor wetsontw. — Besluit v.d. Centr. Afd. — Ben. v. leden en plaatsverv. leden v. Comm. v. Voorber. v. wetsontw.

(Voorzitter)

zijn die termijnen door mij verlengd:

voor de sub *j* en *m* genoemde commissiën tot 7 Maart 1951; voor de sub *c*, *f* en *i* genoemde commissiën tot 11 Maart 1951; voor de sub *e* genoemde commissie tot 19 Maart 1951; voor de sub *b*, *d*, *g*, *h* en *k* genoemde commissiën tot 1 April a.s. en voor de sub *a*, *l* en *n* genoemde commissiën tot 1 Mei a.s.

Ik deel aan de Kamer mede:

a. dat door de afdelingen zijn benoemd tot rapporteurs voor: wetsontwerp Bepalingen met betrekking tot de bereiding van en handel in tuberculine (2035) de heren Mol, tevens voorzitter der commissie, Roosjen, Den Hartog Vondeling en Vonk;

wetsontwerp Provinciale indeling van Vlieland en Terschelling (2052) de heren Dassen, Meijerink, De Ruiter, Algera, tevens voorzitter der commissie, en Fokkema;

wetsontwerp Inwerkingtreding van enige artikelen van de wet genees- en tandheilkundige voorziening burgerbevolking (2065) de heren Mol, tevens voorzitter der commissie, De Haas, Van Lienden, Stufkens en mevrouw Fortanier—De Wit;

wetsontwerp Toekenning ten laste van het Rijk van een tijdelijke bijslag op bepaalde Indonesische pensioenen (2068);

wetsontwerp Wijziging van de Wet buitengewoon pensioen 1940—1945 (*Staatsblad* 1947, no. H 313) (2071) de heren Bruins Slot, Meijerink, tevens voorzitter der commissie, Van de Wetering, Stufkens en Schilthuis;

b. dat door de vijfde afdeling is benoemd tot rapporteur voor het wetsontwerp Regelen nopens de verantwoordelijkheid van journalisten en andere bij de pers werkzame personen voor journalistieke arbeid (Wet op de journalistieke verantwoordelijkheid) (1179) de heer Roolvink.

De Centrale Afdeling heeft met eenparigheid van stemmen besloten:

a. in de afdelingen te doen onderzoeken op Woensdag 4 April 1951 des voormiddags te elf uur de wetsontwerpen:

Voorbehoud der bevoegdheid tot bekrachtiging van het op 18 Juni 1949 te Genève door de Internationale Arbeidsconferentie in haar twee en dertigste zitting aangenomen Verdrag betreffende de vacantie met behoud van loon van zeelieden (herzien), 1949, enz. (2060);

Regeling van de heffing van bedragen tot bestrijding van de kosten van het toezicht op hier te lande vertoevende vreemdelingen en van de grensbewaking (2080);

Naturalisatie van Anna Augusta Brenner en 24 anderen (2082);

Naturalisatie van János Samuel Boros en 23 anderen (2083);

Naturalisatie van Giovanni Battista Luigi Bacchetta en 19 anderen (2086);

Wijziging Wet Overheidsaansprakelijkheid Bezettingshandelingen (2088);

Wijziging van de Wet van 15 December 1917 (*Staatsblad* No. 700), tot regeling van het hoger landbouwonderwijs, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 25 December 1933 (*Staatsblad* No. 736) (2091);

Openstelling van rechterlijke betrekkingen, advocatuur en notariaat voor bepaalde groepen van Indische juristen, notarissen en candidaat-notarissen (2094);

Naturalisatie van Gerarda Martha Alexander en 20 anderen (2095);

Naturalisatie van Augustinus van den Boom en 10 anderen (2096);

Naturalisatie van Hans Hermann Beyer en 20 anderen (2097);

Naturalisatie van Raphael Ralf Daniel en 21 anderen (2098);

Naturalisatie van Naftali Hersch Amsel en 23 anderen (2099);

Naturalisatie van Franciscus Joannes Mathildis Barenbrug en 14 anderen (2100);

Naturalisatie van Alwina Behrendina Deepen en 23 anderen (2101);

Naturalisatie van Hermann August en 22 anderen (2102);

Naturalisatie van Franciscus Cornelius Benedictus Aerts en 19 anderen (2103).

benevens nog andere ontwerpen van eenvoudige of spoedeisende aard, welke tijdig mochten inkomen;

(Voorzitter e. a.)

b. te verzenden naar de vaste Commissie voor de Landbouw: Ontwerp-Ruilverkevelingswet (2063);

Wetsontwerp Goedkeuring van de opzegging van de op 3 November 1881 te Bern gesloten internationale overeenkomst tot wering van de druifluis (phylloxera) (2087);

c. te verzenden naar de vaste Commissie voor Belastingen:

Wetsontwerp Goedkeuring van het op 7 November 1950 door de Regeringen van Nederland, België en Luxemburg vastgestelde protocol bij de op 5 September 1944 door de drie landen gesloten douane-overeenkomst, van het Koninklijk besluit van 15 September 1950, *Staatsblad* no. K 406, houdende voorlopige inwerkingstelling van enige wijzigingen en aanvullingen van het tarief van invoerrechten, alsmede van het Koninklijk besluit van 15 September 1950, *Staatsblad* no. K 407, houdende opschorting van de heffing van enige invoerrechten (2067);

d. te verzenden naar de vaste Commissie voor Verkeer en Waterstaat:

Wetsontwerp Goedkeuring van het op 13 Mei 1950 te Bern ondertekende verdrag ter aanvulling van het verdrag omtrent het goederenvervoer per spoorweg (2072);

e. te verzenden naar de vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht de wetsontwerpen:

Wijziging van de regelen met betrekking tot het geding in cassatie (2079);

Opheffing van de oude Scheepsboekhouding (2093);

f. te verzenden naar Commissiën van Voorbereiding, de wetsontwerpen:

Nieuwe bepalingen betreffende het kiesrecht en de verkiezingen van de leden van de Eerste- en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal benevens van de leden van de Provinciale Staten en van de raden der gemeenten (Kieswet) (2090);

Goedkeuring van het op 19 September 1950 te Parijs ondertekende verdrag in zake oprichting ener Europese Betalings Unie (2073).

Ik stel voor, de Commissie van Voorbereiding voor het wetsontwerp Nieuwe bepalingen betreffende het kiesrecht en de verkiezingen van de leden van de Eerste- en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal benevens van de leden van de Provinciale Staten en van de raden der gemeenten (Kieswet) (2090) te doen bestaan uit 9 leden, elk met een plaatsvervanger.

Daartoe wordt besloten.

De Voorzitter: Door mij worden benoemd in de Commissie van Voorbereiding voor genoemd wetsontwerp:

tot leden de heren C. van den Heuvel, Oud, Van der Goes van Naters, Romme, Stokvis, Beernink, Tuin, Welter en De Graaf,

en tot hun plaatsvervangers respectievelijk de heren Algera, Vonk, Burger, Bachg, Hoogcarspel, Schmal, De Loor, Zandt en Groen.

Voorts worden door mij benoemd in de Commissie van Voorbereiding voor het wetsontwerp Goedkeuring van het op 19 September 1950 te Parijs ondertekende verdrag in zake oprichting ener Europese Betalings Unie (2073):

tot leden de heren Schouten, Droesen, Schilthuis, Schmal, Korthals, Nederhorst en Koersen,

en tot hun plaatsvervangers respectievelijk de heren Biewenga, Dassen, Hofstra, Kikkert, Den Hartog, Vondeling en Bachg.

Ik geef thans het woord aan de heer Minister-President voor het afleggen van een verklaring.

De heer Drees, Minister-President: Mijnheer de Voorzitter! Nu na een Kabinetscrisis van 7 weken weer een Ministerie voor de Volksvertegenwoordiging kan treden, stelt het Kabinet er prijs op zonder uitstel zijn inzichten omtrent de toestand, waarin ons land verkeert, en zijn voornemens ten aanzien van het te voeren beleid kenbaar te maken.

(Minister Drees)

Men zal in deze Regeringsverklaring niet een nabetrachting verwachten over het ontstaan van de crisis, noch een beschouwing over de pogingen tot Kabinetsformatie, die niet tot een resultaat hebben geleid.

Toen tenslotte professor Romme, de voorzitter van de grootste fractie in de Tweede Kamer, belast werd met een taak, aanvankelijk van informatie, later ook van formatie, al was hij van oordeel zelf geen deel te moeten uitmaken van het Kabinet, heeft hij onderzocht of de medewerking van vijf parlementaire fracties was te verkrijgen voor wat men pleegt te noemen een Kabinet op zo breed mogelijke basis. Voortbouwend op wat reeds in het oude Kabinet en bij het overleg omtrent formatiemogelijkheden was voorbereid, legde hij aan deze fracties een ontwerp-program voor, waarbij hij tevens de vraag stelde of zij in beginsel bereid waren vertegenwoordigers uit hun kring, als deze aangezocht werden voor het Ministerschap, te adviseren aan zulk een uitnodiging gevolg te geven.

Hierop werd, zij het in enkele gevallen met enig voorbehoud, bevestigend geantwoord. Meningsverschil over de samenstelling van het Kabinet gaf echter de antirevolutionnaire fractie tenslotte aanleiding van die bereidverklaring af te zien.

De vier andere fracties bleven zich positief stellen ten opzichte van deelneming aan het Kabinet.

Zo is weer een Ministerie gevormd, waarin vier politieke partijen vertegenwoordigd zijn.

Anders dan bij de formatie van 1948 is ditmaal het ontwerp-program, dat een bijzondere betekenis heeft, in deze zin, dat het geheel is afgestemd op de moeilijke situatie, waarin ons land op dit ogenblik verkeert, vooraf aan het oordeel der fracties onderworpen.

Het is in algemene zin aanvaardbaar gebleken voor een grote meerderheid in het Parlement, al zal geen enkele groepering de eigen denkbeelden daarin ten volle weerspiegeld hebben gezien.

Een goede samenwerking tussen Regering en Staten-Generaal zal bij de uitermate zware taak, die voor ons ligt, dringend noodzakelijk zijn. Na de teleurstelling, die het slepend karakter van de crisis ongewijfeld in ons volk heeft gewekt, is het van des te meer belang, dat de Nederlandse parlementaire democratie zich weer krachtig, doelbewust en besluitvaardig toont.

Meningsverschillen zijn onvermijdelijk en de crisisweken hebben wellicht sommige tegenstellingen eerder verscherpt dan verzacht. Toch vertrouwt de Regering, dat ook het besef is versterkt van de ernst van de toestand, waarvoor ons volk staat, en van de plicht om ondanks geschillen en verschillen alle krachten in te spannen, ten einde aan die moeilijkheden het hoofd te bieden.

In het Kabinet is een groot deel van de vroegere Ministers overgegaan. Anderen zijn uitgevallen om omstandigheden buiten hun persoonlijkheid gelegen. Men zal het van mij kunnen verstaan, dat ik de behoefte gevoel uiting te geven aan mijn overtuiging, dat zij met toewijding en bekwaamheid en met een sterk verantwoordelijkheidsbesef het land hebben gediend.

Bij de besprekingen over een ontwerp-program bleek, zoals te verwachten was, dat ten opzichte van het Nieuw-Guinea-vraagstuk, dat de directe aanleiding tot de crisis is geweest, de meningsverschillen zijn blijven bestaan, die in de daarover gevoerde debatten in deze Kamer tot uiting zijn gekomen.

De Regering acht een goede verstandhouding tussen Nederland en Indonesië van vitaal belang en zal het mogelijke doen om een vruchtbare samenwerking te bevorderen. Zij betreurt het, dat in Indonesië het geschil over Nieuw-Guinea geacht wordt daarvoor een belemmering te zijn. Voor het ogenblik echter kan geen weg worden aangegeven, langs welke dit geschil op voor beide partijen aannemelijke wijze zou kunnen worden opgelost. Indonesië schijnt slechts hervatting van de besprekingen te wensen, wanneer vooraf vaststaat, dat de soevereiniteit over Nieuw-Guinea aan Indonesië zal worden overgedragen. Het is duidelijk, dat de Staten-Generaal een hervatting op die voorwaarde niet verantwoord achten en dat een Kabinet, dat de steun van de Volksvertegenwoordiging moet genieten, op deze grondslag niet zou kunnen worden gevormd. Onder de gegeven omstandigheden kan geen Kabinet anders doen dan een afwachtende houding aannemen en de ontwikkeling op de voet volgen. Indien te eniger tijd het Kabinet in verband met een belangrijke verandering in de omstandigheden zou menen een wijziging in de status van Nieuw-Guinea te moeten bevorderen, dan zal het, gezien de unieke betekenis, welke deze aangelegenheid kennelijk voor de Volksvertegenwoordiging heeft, het Parlement vooraf in de gelegenheid stellen, zijn mening hierover kenbaar te maken.

In deze Regeringsverklaring wordt niet het gehele terrein van het Regeringsbeleid bestreken. Dat gold ook voor het program, dat aan

de vorming van de Regering ten grondslag heeft gelegen. Slechts ongeveer één en een kwart jaar scheidt ons nog van de verkiezingen van 1952. Veel stond op stapel of was in voorbereiding, dat ook onder het nieuwe Kabinet zal zijn af te werken. Ten gevolge van de achterstand, door de crisis ontstaan, zal afdoening daarvan reeds veel vergen van Regering en Staten-Generaal.

De verhoudingen in de wereld en de omstandigheden, waarin Nederland verkeert, hebben echter in het afgelopen jaar en in het bijzonder nog in de laatste maanden een zo diepgaande wijziging ondergaan, dat de aandacht van Regering, Volksvertegenwoordiging en volk moet worden geconcentreerd op een aantal hoofdpunten, die de levensbelangen van ons volk raken en ten aanzien waarvan de koers opnieuw moet worden bepaald. De Regering denkt daarbij:

1. aan de vergroting van de Nederlandse bijdrage in de samenwerking der vrije volkeren ter verzekering der collectieve veiligheid;
2. aan het daardoor moeilijker geworden, maar even noodzakelijk blijvend sluitend maken van het Staatsbudget;
3. aan het dekken van het tekort op de Nederlandse betalingsbalans, dus het scheppen van evenwicht tussen hetgeen wij aan het buitenland moeten betalen en uit het buitenland ontvangen.

De drie problemen zijn innig met elkaar verweven en alle sterk beïnvloed door de gevolgen van de aanval op Zuid-Korea.

Deze heeft de reeds ernstige spanningen in de wereld zeer verscherpt. Hij heeft ons het gevaar van agressief optreden van bepaalde Mogendheden duidelijk voor ogen gesteld en heeft tevens doen zien welk een krachtsinspanning de afweer kan eisen.

Ik stel er prijs op hier namens de Regering een woord van warme bewondering te spreken jegens het kleine, maar kloek Nederlandse detachement, dat deelneemt aan de strijd en dat zich daarbij door zijn houding zozeer heeft onderscheiden, maar ook zo smartelijke verliezen heeft geleden. De gesneuvelde commandant, luitenant-kolonel Den Ouden, en vele anderen zijn gevallen in de strijd der Verenigde Naties tegen agressie, gevallen voor de bescherming van veiligheid en recht.

Ik moge hieraan tevens woorden van grote waardering toevoegen voor de inspannende taak, die de Koninklijke marine hierbij vervult.

De strijd op Korea heeft de mogelijkheid van conflicten ook elders in de wereld doen toenemen. De door het Atlantisch Pact verbonden landen hebben zich genoodzaakt gezien een snelle versterking der defensie ter hand te nemen ter beveiliging van het tot nog toe slechts door zwakke krachten beschermde West-Europa. De continentale landen van West-Europa kunnen, dank zij dit pact, bij een onverhoopte aanval op een van hen rekenen niet enkel op aller samenwerking, maar ook op de bijstand van de Verenigde Staten van Amerika, Groot-Brittannië en Canada. Dit in de wereldgeschiedenis tot dusver ongekende feit kan er ontzaglijk veel toe bijdragen, dat agressie tegen West-Europa, welke zou kunnen leiden tot een nieuwe wereldoorlog, die aan de menselijke beschaving een vrijwel dodelijke slag zou toebrengen, uitblijft. Deze bijstand kan echter slechts dan in volle omvang verzekerd worden geacht, als in de eerste plaats de Westeuropese landen zelf een zo groot mogelijke bijdrage leveren.

Nederland heeft reeds verscheidene ingrijpende maatregelen genomen. Met het in de loop van dit jaar voor herhalingsoefeningen oproepen en in groter verband trainen van de mannen, die reeds jarenlang de wapenen hebben gedragen, vragen wij van hen een groot offer, maar stellen wij ook een waardevolle en effectieve daad. Terwijl van de bevoegdheid om ook infanterie langer dan 12 maanden onder de wapenen te houden reeds gebruik werd gemaakt voor de manschappen, die anders 1 October naar huis zouden zijn gegaan, ligt het thans in de bedoeling voorshands een diensttijd van 18 maanden aan te houden, vooral ten einde voortdurend enige parate troepenformaties beschikbaar te hebben. Wij hebben bovendien op ons genomen op den duur niet drie, maar vijf divisies te vormen. Aan de versterking van onze luchtmacht wordt ernstig gewerkt en onze vliegers, die elders oefenen, hebben zich daar een goede naam verworven. Onze marine zal in Atlantisch verband haar taak vervullen en tevens de andere verplichtingen nakomen, die op haar rusten.

Willen wij gelijke tred houden met hetgeen anderen doen, dan zullen wij echter verder moeten gaan, zowel in het belang van onze veiligheid als ter wille van ons economisch bestaan. Voor Nederland is de versterking van het totaal der in Atlantisch verband beschikbare krachten van bijzonder belang, omdat daardoor voor de toekomst het uitzicht wordt geopend, dat, mocht het onverhoopt tot een gewapend conflict komen, een zo groot mogelijk deel van het continent kan worden beschermd.

44ste VERGADERING — 17 MAART 1951

Aflleggen van een Regeringsverklaring door de heer Minister-President

(Minister Drees)

Besprekingen zijn gaande om te bereiken, dat binnenkort een deel ook van onze troepen in Duitsland gelegd zal kunnen worden, waar grotere oefenterreinen beschikbaar kunnen worden gesteld dan in ons kleine en dichtbevolkte land.

Gaan wij zover als wij organisatorisch kunnen verwerken, dan zal wel, als alle omstandigheden overigens ongeveer gelijkblijven, na enige jaren weer kunnen worden volstaan met militaire uitgaven, als wij ons de laatste tijd voor 1951 dachten, n.l. ca. 1 miljard gulden, maar dan zullen gedurende de eerste jaren hogere uitgaven onvermijdelijk zijn, ten dele voor éénmaal.

Over een tijdvak van vier jaar wordt het totaal der extra-uitgaven geschat op nagenoeg twee miljard.

Het volbrengen van dit defensieplan impliceert niet alleen maatregelen tot dekking van het budget in gulden, maar ook een buitenlandse hulp in bondgenootschappelijk verband, zowel op het zuiver militaire gebied als op het economische, ter ondersteuning van onze reeds zo zwaar belaste volkshuishouding.

Wij mogen niet riskeren, dat wij op het militaire gebied de vereiste maatregelen nemen, terwijl tegelijkertijd een economische uitholling zou plaats vinden met alle sociale gevolgen daarvan.

Niet alleen op het gebied van de zuivere defensie, maar ook op het vitale terrein van de militaire productie zal Nederland zich inspannen, ten einde zowel voor eigen behoeften als voor de behoeften van de Noordatlantische partners bijdragen te kunnen leveren.

De Regering stelt er prijs op deze gelegenheid aan te grijpen om nog eens te getuigen hoezeer zij het waardeert, dat bij de beschikbaarstelling van wapens en uitrusting in bondgenootschappelijk verband ook Canada zich naast de Verenigde Staten tegenover Nederland zo hulpvaardig en genereus heeft getoond.

Voor de eerstkomende jaren is derhalve te rekenen met een extra-uitgave van 500 miljoen per jaar boven hetgeen in uitzicht werd gesteld. Hieruit zal ook de burgerlijke verdediging moeten worden bekostigd. Budgetair is dit alleen te verantwoorden, indien dekking daarvoor verzekerd is. De kosten zullen voor ongeveer de helft uit belastingen en voor de andere helft uit leningen moeten worden verkregen. Lenen is gerechtvaardigd voor zover het gaat om de uitgaven voor éénmaal, waarover ik sprak.

Het ligt in de bedoeling spoedig voorstellen in te dienen tot verhoging van de vennootschapsbelasting en van de inkomstenbelasting naar de maatstaf van de winst, van de omzetbelasting op minder noodzakelijke artikelen, de omzetbelasting bij de groothandel en van de motorrijtuigenbelasting.

Verder zal de mogelijkheid worden onderzocht van een overwinstbelasting, terwijl nog andere belastingen in overweging zijn.

Tegelijkertijd zal de fiscale winstvaststelling in overeenstemming worden gebracht met redelijke bedrijfseconomische overwegingen.

De Regering vertrouwt, dat de Staten-Generaal bereid zullen zijn bij de behandeling van de noodzakelijke belastingontwerpen de grootst mogelijke spoed te betrachten.

Aangezien de uitgaven hand in hand met de uitvoering van het programma stijgen, dienen ook de middelen onvermijdelijk te worden verstrekt, wil het monetair evenwicht gehandhaafd blijven. Overeenkomstig hetgeen de Minister van Financiën naar aanleiding van de verhoging van uitgaven uit anderen hoofde bij de algemene beschouwingen over de begroting heeft gezegd, zullen overigens op de begrotingen bezuinigingen tot een bedrag van ca. 150 miljoen gulden worden aangebracht.

De betalingsbalans over 1950 heeft, voor zover betreft de verhouding tussen in- en uitvoer, met inbegrip van het saldo voor diensten en voor renten en aflossingen, een ongunstig beeld vertoond. De vooruitgang, die de laatste jaren en in het bijzonder in 1949 was te constateren, heeft zich niet kunnen handhaven.

In 1946 bewoog het buitenlandse handelsverkeer zich op een niveau van nog geen 3 miljard. Slechts 36 pct. van de invoer werd door de uitvoer gedekt.

In 1949 bevond de buitenlandse handel zich op een niveau van boven de 9 miljard en was 71 pct. van de invoer door de uitvoer gedekt.

Wel was 1949 door verschillende omstandigheden abnormaal gunstig, maar toch mocht aangenomen worden, dat onze moeilijkheden in het buitenlandse betalingsverkeer als geheel haar oplossing naderden, al bleven nog moeilijkheden ter zake van het specifieke dollartekort te verwachten.

1950 gaf echter een geheel ander beeld. De liberalisatie van het handelsverkeer deed de invoer sterk stijgen, in het bijzonder in de

textielsector, zowel in verband met aanvulling van de te geringe voorraden in het bedrijfsleven als ten gevolge van grotere aankoop door particulieren.

Kon aanvankelijk met reden worden verwacht, dat dit ten dele een tijdelijk verschijnsel zou zijn, na Korea deden zich andere en veel ernstiger factoren gelden. De prijzen van grondstoffen stegen met grote sprongen en klommen tot een ongekende hoogte. Terwijl het prijspeil van grondstoffen op de wereldmarkt van 1948 op 1949 daalde van 100 tot 84, steeg het in Juni 1950 tot 95, in September tot 113 en in Januari 1951 tot 122.

Dat de Nederlandse productie juist in 1950 in snel tempo is toegenomen, heeft daartegen niet kunnen opwegen. Wij moesten vrijwel alle zo sterk in prijs gestegen grondstoffen invoeren, terwijl de prijzen van onze uitvoerproducten in veel mindere mate omhooggaan, zodat onze ruilvoet slechter wordt. De gunstige uitwerking van het feit, dat ons land vrij ruime voorraden heeft ingevoerd, loopt bovendien na enige tijd ten einde.

Ook in 1950 is ons tekort nog gebleven binnen de grenzen van de middelen, die aan hulp beschikbaar kwamen. Er kan echter niet meer op worden gerekend, dat zulks ook in de toekomst het geval zal zijn. Onzeker is welke bedragen wij aan Marshall-hulp en hulp voor de bewapening zullen ontvangen. Het feit, dat Duitsland de liberalisatie niet onverminderd blijkt te kunnen handhaven, is voorts een ernstige slag voor onze uitvoer. De betalingsbalans baart dus door verschillende oorzaken grote zorgen. Het zou niet verantwoord zijn monetaire reserves, die het laatste middel zijn om onvoorziene tegenslagen op te vangen, in enigszins belangrijke mate in te zetten tot dekking van tekorten, die wij zonder geëigende maatregelen met zekerheid zien aankomen. Ingrijpende maatregelen zullen moeten worden genomen om aan de toestand het hoofd te bieden.

De liberalisatie van het handelsverkeer en het bijna geheel beëindigen van rantsoenering en distributie hebben ten gevolge, dat de consumptie niet kan worden beheerst op dezelfde wijze als gedurende de jaren na de oorlog. Sterke rantsoenering van artikelen, die in landen om ons heen vrij verkrijgbaar zijn, zou overigens smokkelarij en zwarte handel op grote schaal doen herleven. Al kan het noodzakelijk zijn in bijzondere gevallen maatregelen in die geest te nemen, zoals voor koffie nog steeds geschiedt, zo acht voornamelijk de Regering in het algemeen de nadelen, die hieraan verbonden zouden zijn, groter dan de voordelen.

Wel zullen in een aantal gevallen productievoorschriften moeten worden gegeven, opdat schaarse en dure grondstoffen zoveel mogelijk door andere worden vervangen. Internationaal overleg is hierbij geboden om te voorkomen, dat uit het buitenland zou worden ingevoerd, wat hier niet meer op dezelfde wijze wordt gefabriceerd. Verspilling zal zowel bij de bedrijven als bij de consumenten zoveel mogelijk moeten worden tegengegaan.

In overleg met het bedrijfsleven zal verdere verhoging van de productie met kracht worden bevorderd. Het ligt niet in de bedoeling van de Regering op algemene verlenging van de arbeidstijd aan te sturen. Blijvende toeneming van de productie zou daarvan waarschijnlijk ook niet te verwachten zijn. Er kunnen zich echter gevallen voordoen, zoals bij de mijnen in verband met de kolenschaarste, waarin bereidheid van de arbeiders om tijdelijk langer te werken voor de behoeftevoorziening van ons volk van grote betekenis is. De Regering vertrouwt, dat ook andere arbeidersgroepen dan de mijnwerkers in bijzondere omstandigheden hun medewerking niet zullen weigeren.

Hoeveel waarde de Regering hecht aan het stimuleren van een verhoging der productiviteit, die kan voorkomen, dat de oplossing slechts in beperking zou zijn te vinden, moge blijken uit het feit, dat in het Kabinet een Minister zonder Portefeuille is opgenomen, wiens hoofdtaak op dit gebied zal liggen. Afdoende verkleining van de kloof tussen in- en uitvoer zal echter in korte tijd slechts kunnen worden verkregen door ook maatregelen te nemen, die de investeringen en het verbruik treffen.

Nederland heeft in de laatste tijd meer dan een vijfde van het nationale inkomen besteed aan investeringen, aan herstel van wat verwoest werd en aan zorg voor de toekomst. De oorlogsverwoestingen, zowel als onze snel groeiende bevolking drongen daartoe. Al zijn bij wat tot nog toe geschied is misgrepen voorgekomen, in het algemeen kan gezegd worden, dat productie en verkeer, werkgelegenheid, huisvesting, onderwijs en volksgezondheid er mede gediend zijn geweest. Ook in de komende jaren zal Nederland in dit opzicht meer moeten doen dan vele andere landen. Beperking echter zal nodig zijn en zal naar het oordeel der Regering, juist in verband met het vele, dat is tot stand gekomen, zonder te ernstige schade mogelijk

(Minister Drees)

blijken. Rijk, provinciën, gemeenten en semi-publieke lichamen, zullen hierbij hebben voor te gaan. Wij vertrouwen, dat loyale medewerking in ruime mate zal kunnen worden verkregen. Zo nodig echter zal de Rijksoverheid scherper moeten toezien en hetgeen men in bepaalde gewesten of plaatsen wenst te doen, moeten toetsen aan de belangen der nationale economie.

De particuliere investeringen zullen indirect druk ondervinden van de ook uit andere oogpunten onvermijdelijke verhoging van belastingen. Ook kapitaalschaarste als gevolg van kredietcontrole en van het plaatsen van consolidatie- en defensieleningen zal tot zorgvuldige selectie der investeringen en zuinig gebruik van kapitaal dwingen. In bepaalde gevallen kan zo nodig rechtstreeks invloed worden uitgeoefend.

Met dit alles mag echter niet te ver worden gegaan, willen wij de toekomst van ons volk niet in gevaar brengen. Woningbouw blijft noodzakelijk en industrialisatie blijft geboden, ter wille van de behoeftevoorziening van ons volk, evenzeer als ten behoeve van de werkgelegenheid van het groeiend aantal arbeiders.

Er zal daarom een zeker evenwicht moeten zijn tussen de vermindering van de investeringen en van het verbruik. Ten einde allereerst luxe-verbruik te beperken, zal, zoals in verband met de belastingen reeds werd aangeduid, nog verder worden gegaan met de belasting van minder noodzakelijke artikelen dan reeds geschiedt.

Het evenwicht in de betalingsbalans zal in het algemeen niet worden nagestreefd door het instellen van invoerrestricties, al kan daartoe in uitzonderingsgevallen buiten de geliberaliseerde sector worden overgegaan.

Het zal echter niet mogelijk zijn te ontkomen aan de noodzakelijkheid de prijsstijgingen op de wereldmarkt te doen doorwerken op bepaalde levensmiddelenprijzen, die tot nu toe door de toegekende subsidies constant werden gehouden. Deze noodzakelijkheid vloeit mede voort uit onze internationale positie. Het subsidiestelsel ontleent n.l. aan de exportprijzen de reële basis, aangezien het niet mogelijk is de invloed van de subsidies, b.v. op veevoer, ten volle tot uitdrukking te doen komen in maatregelen tot regeling van de exportprijzen.

Wij waren reeds een eind op de weg naar geleidelijke afschaffing der consumentensubsidies gevorderd. Thans echter dreigen door de prijsstijging op de wereldmarkt de subsidies voor 1951, die aanvankelijk 175 miljoen zouden bedragen, maar om enige speling te behouden geraamd werden op 200 miljoen, op te lopen tot 450 miljoen of meer. De Regering acht algehele afschaffing op het ogenblik niet verantwoord. Het totaal zal echter moeten worden begrensd op 175 miljoen.

Voor de consumenten zullen hieruit prijsverhogingen voortvloeien.

Ten einde hamsteren en ongeoorloofde winsten te voorkomen, is de Regering genoodzaakt de grondstoffenprijzen vandaag reeds op de nieuwe basis vast te stellen. Dit brengt met zich mede, dat prijsverhogingen onmiddellijk van kracht kunnen worden. Reeds de geruchten omtrent te verwachten vermindering der subsidies hebben een regelmatige voorziening, eerst ten aanzien van suiker, daarna ook van andere artikelen, in gevaar gebracht. Daarom kan, nu de officiële mededeling gedaan is, niet, zoals de Regering gaarne zou hebben gewild, worden gewacht totdat deze maatregel met andere onderdelen van de plannen gecoördineerd is.

De omstandigheid, dat hierdoor ook ten aanzien van noodzakelijke levensmiddelen een prijsstijging zal intreden, die de gehele bevolking treft, maakt het anderzijds noodzakelijk, dat gewaakt wordt tegen onnodige prijsverhogingen, die bepaalde bevolkingsgroepen doen profiteren van wat voor het volk als geheel een zwaar te dragen last is. Wel zullen de sterk stijgende prijzen op de wereldmarkt en de daling van de geldsomloop hier te lande remmend inwerken op pogingen om te hoge winstmarges te nemen.

Indien echter in een bedrijfstak ongemotiveerde prijsverhogingen worden geconstateerd, zal onverwijld tot het vaststellen van een gedetailleerde prijsregeling worden overgegaan. Een scherpe controle zal worden uitgeoefend op onverantwoorde prijsafspraken.

Over de sociale gevolgen van de prijsstijgingen, in verband ook met de reeds ontstane achterstand bij de lonen, zal de Regering zo spoedig mogelijk overleg openen met de Stichting van de Arbeid. De Regering vertrouwt, dat, evenals in de achter ons liggende jaren, zodanig overleg met medewerking van de organisaties van werkgevers en werknemers zal bijdragen tot handhaving van goede verhoudingen in het bedrijfsleven. Men zal zich echter moeten realiseren, dat ditmaal een volledige compensatie niet mogelijk is.

Aan de positie van de ouden van dagen zal in dit kader bijzondere aandacht worden besteed, terwijl zal worden gewaakt tegen een onevenredige achteruitgang van de grote gezinnen.

(Minister Drees e. a.)

De Regering geeft er zich ten volle rekenschap van, dat van ons volk, dat zich nog slechts zo korte tijd hersteld heeft van de oorlogsgevolgen en waarvan vele groepen nog slechts geringe welstand genieten, opnieuw veel wordt gevraagd.

Er staan echter ook grote waarden op het spel en gezamenlijke inspanning en redelijke verdeling van de lasten kan voorkomen, dat te veel wordt gevraagd.

Wij staan, hoe donker het soms ook om ons heen moge zijn, niet voor een toekomst zonder uitzicht.

De collectieve veiligheid, waartoe wij in de Atlantische samenwerking onze bijdrage leveren, schept kans op een behoud van vrede en vrijheid, zoals vroeger bij dreigende agressie niet was te verkrijgen.

Ook het betrachten van Europese en continentale solidariteit, waarbij het samengaan van ons land met België en Luxemburg op de voorgrond blijft staan, zal van grote betekenis kunnen blijken.

Tegenover de zware materiële druk, die op velen zal komen te rusten, zal het te meer ons aller plicht zijn niet af te laten van het pogen om het geheel van onze maatregelen mede te richten op het betrachten van sociale rechtvaardigheid.

Wij kunnen slechts dan bij ons volk begrip verwachten voor hetgeen geofferd moet worden, indien men ziet, dat met alle kracht wordt gestreefd naar een juiste besteding der gelden en een billijke verdeling van de persoonlijke en geldelijke lasten.

Wij moeten ons tijdelijk beperkingen opleggen om de moeilijkheden, waarvoor wij staan, te overwinnen en om straks weer te kunnen voortgaan op de weg omhoog, die wij sedert de bevrijding zijn opgegaan. Tevens moeten wij het belang van het materiële en geestelijke welzijn van ons volk voor ogen houden, opdat behouden blijve, wat aan wezenlijke waarden werd verworven. Doordrongen van de grote betekenis van het gezin, van een doeltreffende organisatie van de arbeid en van de noodzaak van ware geestelijke cultuur, moeten wij blijven waken voor het onderwijs en de opvoeding van onze kinderen, voor werkgelegenheid voor de groeiende bevolking, voor de handhaving van goede rechtsverhoudingen, voor het behoud van de arbeidsvrede en van een vrije ontplooiing van het Nederlandse geestesleven in zijn rijke verscheidenheid.

Tegenover de taak, die thans voor ons ligt, staan wij, gelukkig, als een gezonder en sterker volk dan wij waren bij het einde van de bezetting. De herinnering aan wat wij in de bezettingsjaren hebben doorstaan, moge ons volk opwekken en sterken, nu wij ons opnieuw hebben aan te gorden ter bescherming van onze vrijheid, onze volksaard en ons volksbestaan.

De Voorzitter: Ik stel voor, de beraadslaging over de zoëven afgelegde Regeringsverklaring te doen aanvangen op Maandag, 19 Maart a.s., des namiddags te één uur.

De beraadslaging over het voorstel van de Voorzitter wordt geopend.

De heer Hoogcarspel: Mijnheer de Voorzitter! Nadat de Kabinetscrisis zich zeven weken heeft voortgesleept, hebt u ons in de eerste plaats al op de ongebruikelijke dag van Zaterdag bijeengeroepen om de Regeringsverklaring aan te horen. Er is nu dus, althans bij u, grote haast om de Regeringsverklaring niet alleen aan het Nederlandse volk bekend te maken, maar ook deze aan een bespreking in de Tweede Kamer te onderwerpen, want u wilt dat doen geschieden op a.s. Maandag.

Nu is de zaak zo, dat de verschillende informateurs en formateurs plannen hebben opgesteld en verschillende fracties daarvan op de hoogte hebben gebracht, terwijl tenslotte de laatste informateur een programma heeft ontworpen, waarover hij verschillende fracties heeft ingelicht, van welk programma hij die fracties heeft doen kennis nemen en waarover hij tenslotte haar oordeel heeft gevraagd.

Deze fracties hebben daarop een bepaald antwoord gegeven en het resultaat is geweest, dat er een Kabinet is gevormd en wij vandaag de Regeringsverklaring konden aanhoren.

Maar van al dit overleg is mijn fractie buitengesloten geweest.

De heer Welter: Mijn fractie ook!

De heer Hoogcarspel: Wij staan in dit opzicht, zoals de heer Welter opmerkt, niet alleen; het is natuurlijk aan de andere kant de vraag, of mijn fractie in deze dezelfde betekenis heeft als de fractie van de heer Welter, maar ik ben van mening, dat dit een zeer ondemocratische wijze van doen is geweest. Daarom heb ik zeer ernstig bezwaar tegen uw voorstel om reeds a.s. Maandag, dus de dag, die alleen door de Zondag van deze dag is gescheiden, de Regeringsverklaring

(Hoogcarspel e. a.)

hier te bespreken. Het moge zo zijn, dat de andere, laat ik zeggen, grotere fracties dan de mijne — hoewel ook dat niet geheel juist is, want de fractie van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie is even groot als de mijne en is wel degelijk voortdurend in het overleg gekend — geheel op de hoogte van de inhoud van het gehele door de Minister-President voorgelezen programma zijn, de Minister-President heeft zelf bij het voorlezen van het Regeringsprogramma gezegd, dat dit zeer ingrijpende wijzigingen bevat, vergeleken bij het oorspronkelijke Regeringsprogramma, omdat de omstandigheden zo zeer zijn gewijzigd. Daarom ben ik van mening, dat, wil men werkelijk van de leden der Tweede Kamer en van de leden van de verschillende fracties, die niet zijn gehoord, verwachten, dat zij met ernst aan dit debat kunnen deelnemen, hun meer tijd moet worden gelaten om dit program, dat zoveel nieuwe en buitengewoon belangrijke punten voor de Nederlandse bevolking bevat, rustig en ernstig te bestuderen. Dat is in de korte tijd, die u ons laat, Mijnheer de Voorzitter, niet mogelijk. Daarom zou ik willen voorstellen de bespreking van het Regeringsprogramma te doen aanvangen op de gebruikelijke dag, nl. Dinsdagmiddag om 1 uur. Gaarne zal ik uw oordeel hieromtrent vernemen; eventueel zou ik mijn voorstel tegenover het uwe willen stellen.

De heer Burger: Mijnheer de Voorzitter! Ik zou mijnerzijds uw voorstel willen ondersteunen, en wel omdat mijns inziens het landsbelang toch reeds belangrijke schade heeft geleden door de omstandigheid, dat deze crisis zoveel tijd heeft gevegd, waardoor noodzakelijke maatregelen reeds zijn opgeschort. Ik geloof niet, dat de argumenten van de vorige spreker zo zwaarwichtig zijn als hij doet voorkomen, gezien het feit, dat zijn fractie reeds nu de gelegenheid heeft verzuimd om tijdig van het Regeringsprogramma kennis te nemen, daar van zijn fractie niemand behalve hij zelf hier aanwezig is. Ik meen dus, dat wij zijn argumenten kunnen laten passeren en kunnen meegaan met uw voorstel om Maandag met de bespreking van het Regeringsprogramma aan te vangen.

De Voorzitter: Ten einde aan de bezwaren van de heer Hoogcarspel tegemoet te komen, kan ik mededelen, dat reeds aanstonds een stuk beschikbaar is, inhoudende datgene, wat door de Minister-President zo juist aan de Kamer is meegedeeld. Ik kan mij overigens volkomen aansluiten bij hetgeen de heer Burger ter verdediging van mijn voorstel in het midden heeft gebracht. Ik geloof, dat wij allen er van overtuigd zijn, in het midden latende of de nationale tijd identiek is aan de tijd, die de Kamer nodig zal hebben voor haar arbeid, dat wij een grote achterstand hebben gekregen en dat geen dag en geen uur gemist kan worden om die arbeid tot een goed einde te brengen.

Overigens zou ik echter willen voorkomen, dat er mijnerzijds een onderschatting zou zijn van het opnemings-, verwerkings- en reproductievermogen van de leden van de Tweede Kamer, door te veronderstellen, dat dezen niet in staat zouden zijn over een Regeringsverklaring, des Zaterdagmiddags te 12 uur uitgesproken, niet de volgende Maandag te 1 uur 's middags met ernst en in overeenstemming met zich zelf, met het oordeel van zijn politieke vrienden en met zijn geweten met de Regering een gedachtenwisseling te houden. Immers, de ervaring leert, dat de capaciteit van de Kamer in dit opzicht bijna onbeperkt is. Dit geldt ook ten aanzien van de

(Voorzitter)

leden, die niet bij het vooroverleg omtrent de formatie van dit Kabinet betrokken zijn geweest. De bezwaren van de geachte afgevaardigde geven mij geen aanleiding mijn voorstel te wijzigen.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het voorstel van de Voorzitter wordt aangenomen met 67 stemmen tegen 1 stem.

Vóór hebben gestemd de heren Vondeling, Van der Weijden, Vorink, Kikkert, Van Lienden, Koersen, Donker, mejuffrouw Nolte, de heren Burger, Schmal, Roosjen, Andriessen, Stokman, Janssen, Bachg, Van der Ploeg, Vermeer, Van de Wetering, Beernink, Serrarens, Stapelkamp, Stufkens, Verkerk, Van den Born, Terpstra, Lucas, De Haas, Dassen, Van Koeverden, Posthumus, Schilthuis, De Graaf, Willems, Hooij, Welter, Gerbrandy, C. van den Heuvel, N. van den Heuvel, Van Vliet, Cornelissen, Van Sleen, mejuffrouw Tendeloo, de heren Groen, Hofstra, De Kadt, Fens, Suurhoff, Ruygers, Romme, De Ruiters, Engelbertink, Ten Hagen, Nederhorst, Algera, Droesen, Tilanus, Vonk, Mol, Schouten, Van Thiel, jonkvrouwe Wittewaall van Stoetwegen, de heren Van Dis, Meijerink, Zandt, De Kort, Roolvink en de Voorzitter.

Tegen heeft gestemd de heer Hoogcarspel.

De Voorzitter: Voorts stel ik voor, indien de loop der werkzaamheden daartoe aanleiding geeft, de vergaderingen van Maandag 19 en Dinsdag 20 Maart a.s. des avonds te acht uur voort te zetten.

Daartoe wordt besloten.

De Voorzitter: Tenslotte stel ik voor, de tijd, gedurende welke bij de beraadslaging over de Regeringsverklaring in eerste termijn het woord zal kunnen worden gevoerd, te bepalen:

voor de fractie van de Katholieke Volkspartij op ten hoogste 1 uur 30 minuten;

voor de fractie van de Partij van de Arbeid op ten hoogste 1 uur 30 minuten;

voor de antirevolutionnaire fractie op ten hoogste 1 uur 15 minuten;

voor Christelijk-historische fractie op ten hoogste 1 uur 10 minuten;

voor de fractie van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie op ten hoogste 1 uur;

voor de fractie van de Communistische Partij Nederland op ten hoogste 1 uur;

voor de fractie van de Staatkundig Gereformeerde Partij op ten hoogste 45 minuten;

voor de Katholieke Nationale Partij op ten hoogste 45 minuten.

Daartoe wordt besloten.

De Voorzitter: Ik doe thans nog geen voorstel tot rantsoenering van de spreektijd bij de replieken. Wel wil ik reeds mededelen, dat ik er naar zal streven, de beraadslagingen uiterlijk Dinsdagavond te doen beëindigen.

De vergadering wordt te 1.08 uur namiddag gesloten.

